

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2013. december 12. *

„A természetes személyek védelme a személyes adatok kezelése vonatkozásában — 95/46/EK irányelv — A hozzáféréshez való jog gyakorlásának feltételei — Túlzott költség felszámítása”

A C-486/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Gerechtshof te's-Hertogenbosch (Hollandia) a Bírósághoz 2012. október 31-én érkezett, 2012. október 26-i határozatával terjesztett elő az

X

által indított eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: C. G. Fernlund tanácselnök (előadó), C. Toader és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a holland kormány képviseletében B. Koopman és C. Wissels, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviseletében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,
- a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z., Szíjjártó K. és Molnár K., meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna és M. Szpunar, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes és C. Vieira Guerra, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében J. Beeko, meghatalmazotti minőségben, segítőtje: J. Holmes barrister,
- az Európai Bizottság képviseletében B. Martenczuk és P. van Nuffel, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.) 12. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az X által kezdeményezett azon jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya személyes adatokat tartalmazó hiteles kivonat kiadása ellenében díj megfizetése.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 95/46 irányelvnek az „Adathozzáféréshez való jog” című 12. cikke a következőket írja elő:
„A tagállamoknak biztosítaniuk kell minden érintett számára a jogot, hogy az adatkezelőtől:
a) korlátozás nélkül, ésszerű időközönként, túlzott késedelem vagy költség nélkül:
 - megerősítést kapjon arról, hogy rá vonatkozóan adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] folyamatban van-e, továbbá, hogy információt kapjon legalább az adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés] céljáról, az érintett adatkategóriákról, a címzettekről vagy a címzettek kategóriáiról, akik felé az adatokat továbbítják,
 - érthető formában értesítést kapjon az adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés] alatt álló adatokról és azok forrásával kapcsolatos minden rendelkezésre álló információról,
 - tájékoztatást kapjon a rá vonatkozó adatok automatizált feldolgozása [helyesen: kezelése] során alkalmazott logikáról legalább a 15. cikk (1) bekezdésében említett automatizált döntések esetében;
- b) az esettől függően kérje az olyan adatok helyesbítését, törlését vagy zárolását, amelyek feldolgozása [helyesen: kezelése] nem felel meg ezen irányelv rendelkezéseinek, különösen az ilyen adatok hiányos vagy hibás volta miatt;
- c) kérje az adatokról tudomást szerző harmadik felek értesítését a b) ponttal összhangban végzett minden helyesbítésről, törlésről vagy zárolásról, hacsak ez lehetetlennek nem bizonyul, vagy aránytalanul nagy erőfeszítést nem igényel.”

A holland jog

- 4 Az önkormányzatok által kezelt személyes adatokról szóló törvény (Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, Stb. 1994, 494. szám, a továbbiakban: Wet GBA) 79. cikke a következőket írja elő:

„(1) A polgármester és a tanácsosok testülete kérelemre négy héten belül minden személlyel közli írásban és térítésmentesen, hogy a települési nyilvántartásban kezelnek-e őt érintő személyes adatokat. Amennyiben igen, a kérelmező a települési nyilvántartás vonatkozásában kézhez kapja a 78. cikk (3) bekezdése szerinti írásbeli tájékoztatást. [...]

(2) A polgármester és a tanácsosok testülete kérelemre négy héten belül minden személyt térítésmentesen tájékoztat a települési nyilvántartásba bejegyzett, őt érintő adatokról. [...]

(3) A polgármester és a tanácsosok testülete kérelemre négy héten belül minden személynek megküld egy – kérelemre hiteles – érthető formában készült kivonatot a települési nyilvántartásban kezelt, őt érintő személyes adatokról, valamint az azok forrásával kapcsolatos minden rendelkezésre álló információról, amennyiben azok forrása nem maga a kérelmező. [...]”

- 5 Az önkormányzatokról szóló törvény (Gemeentewet) 229. cikkének a szövege az alábbi:

„(1) Díjak szabhatók ki:

[...]

b) az önkormányzat által vagy nevében nyújtott szolgáltatások igénybevételéért;

[...]”

- 6 Az önkormányzatokról szóló törvény 229b. cikke (1) bekezdésének a szövege a következő:

„(1) A 229. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontja értelmében vett díjak felszámításának alapjául szolgáló rendeletekben úgy kell megállapítani a díjak összegét, hogy a becsült bevétel ne haladja meg a becsült kiadást. [...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 7 A közlekedési szabálysértés miatt bírságot kiszabó határozat kapcsán indított eljárás keretében X azt próbálta bizonyítani, hogy az e bírsággal kapcsolatos fizetési felszólítást azért nem kapta meg, mert azt nem a helyes címre küldték el. Ennek érdekében kérte a lakóhelye szerinti önkormányzattól a 2008-as és a 2009-es évre vonatkozó személyes adatainak – különösen az egymást követő lakcímeinek – közlését. Ezen önkormányzat válaszul a Wet GBA 79. cikkének (3) bekezdése alapján megküldte a szóban forgó személyes adatokról készített hiteles kivonatot, és ellentételezésként 12,80 euró díj megfizetését kérte.
- 8 X az e fizetési kérelem ellen sikertelen kereset terjesztett elő. A kérdéseket előterjesztő bírósághoz benyújtott fellebbezés keretében X megerősíti, hogy nem hiteles kivonatot kért, hanem csak személyes adatairól kívánt tájékoztatást kapni a közigazgatás átláthatóságáról szóló törvény (Wet Openbaarheid van Bestuur) alapján. E jogalapra tekintettel úgy véli, hogy semmilyen díj nem követelhető tőle.

- 9 Az érintett önkormányzat úgy véli, hogy a szóban forgó személyes adatok csak hiteles kivonat útján továbbíthatók a Wet GBA 79. cikkének (3) bekezdése alapján. Mivel e kivonat megküldése egyéni érdekeket szolgál, az önkormányzatokról szóló törvény 229. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett olyan szolgáltatásról van szó, amely díj megfizetésével jár.
- 10 A kérdéseket előterjesztő bíróság megállapítja, hogy egyrészt a hatóságok csak a személyes adatok hiteles kivonatait ismerik el és használják hivatalosan, másrészt az önkormányzati nyilvántartásokból származó adatok közlése a 95/46 irányelv hatálya alá tartozik, függetlenül az ezen adatokhoz történő hozzáférés iránti kérelem – nemzeti jogi – jogalapjától.
- 11 Az említett bíróság szerint a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontja biztosítja az érdekelt számára a jogot, hogy korlátozás nélkül, ésszerű időközönként, túlzott késedelem vagy költség nélkül, érthető formában értesítést kapjon az adatkezelés alatt álló személyes adatokról és ezek forrásával kapcsolatos minden rendelkezésre álló információról. Ugyanezen bíróság úgy véli, hogy e rendelkezésnek két értelmezése lehetséges:
- a személyes adatokat túlzott késedelem vagy túlzott költség nélkül kell továbbítani; vagy
 - a személyes adatokat túlzott késedelem vagy költség nélkül kell továbbítani.
- 12 Az első esetben fel lehet számítani díjat, amennyiben annak összege nem túlzott. A második esetben nem lehet díjat felszámítani.
- 13 A szóban forgó díj túlzott jellegét tekintve a kérdéseket előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy az önkormányzatokról szóló törvény 229b. cikke alapján a díjakat úgy állapítják meg, hogy a hasznok ne haladják meg a terheket. Az nem garantálja azonban azt, hogy a díjakból származó bevétel ne haladja meg a személyes adatok közlésével járó kiadásokat. A kérdéseket előterjesztő bíróság arra is keresi a választ, hogy a felszámított költségek összege mikor tekinthető a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontja értelmében túlzottnak.
- 14 Amennyiben ezen irányelv 12. cikkének a) pontját akként kell értelmezni, hogy a személyes adatok közlése térítésmentes, a kérdéseket előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a térítés ellenében a Wet GBA 79. cikkének (3) bekezdése alapján közölt kivonaton kívül szükséges-e más lehetőséget is biztosítani, például olyat, amely lehetővé teszi az adatok képernyőn keresztül történő megjelenítését. E bíróság megjegyzi azonban, hogy a megismerés ilyen módon való biztosítása nem minősül az említett irányelv 12. cikkének a) pontja értelmében vett értesítésnek, valamint hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 8. cikke csak az adatok megismeréséhez való jogot védi. A képernyőn történő közlés olyan további hátránnyal járna – ellentétben a hiteles kivonattal –, hogy azt a hatóságok nem ismerhetnék el hitelesnek és pontosnak (a C-553/07. sz. Rijkeboer-ügyben 2009. május 7-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-3889. o.]), valamint nem biztosítaná a regisztrált adatok történeti áttekintését.
- 15 E körülmények között a Gerechtshof te's-Hertogenbosch felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) Eleget tesz-e a [95/46/EK] irányelv 12. cikke a) pontjának második francia bekezdése szerinti, az adatkezelés alatt álló adatokról szóló értesítésre vonatkozó kötelezettségnek a hozzáféréshez való jog (Wet GBA 79. cikkének (2) bekezdése alapján történő) biztosítása?
 - 2) Ellentétes-e [ezen] irányelv 12. cikkének a) pontjával, ha díjat számítanak fel a kezelt személyes adatokról szóló, a helyi önkormányzat birtokában lévő adatokról készített kivonat formájában közölt értesítés tekintetében?
 - 3) A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén: az [említett] irányelv 12. cikkének a) pontja értelmében véve túlzott-e a szóban forgó díj felszámítása?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második kérdésről

- 16 Második kérdésével – amelyet elsőként kell megvizsgálni – a kérdéseket előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontját akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a személyes adatokról a hatóság által közölt értesítés tekintetében a költségek felszámítása.
- 17 A Bírósághoz írásbeli észrevételt előterjesztő valamennyi tagállam és az Európai Bizottság is egyetért abban, hogy a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontja lehetővé teszi a hatóságok számára, hogy az e rendelkezésben említett személyes adatokról szóló értesítés tekintetében nem túlzott mértékű költségeket számítsanak fel.
- 18 Meg kell jegyezni, hogy a 95/46 irányelv 12. cikke a) pontjának holland nyelvi változata a „bovenmatige vertraging of kosten” fordulatot használja. E megfogalmazást úgy is lehetne érteni, hogy a „bovenmatige” („túlzott”) kifejezés kizárólag a késedelemre („vertraging”) vonatkozik, ami arra utal, hogy az e rendelkezésben említett információkról szóló értesítéshez való jogot térítésmentesen kellene biztosítani.
- 19 Azonban az értelmezése céljából a 95/46 irányelv 12. cikke a) pontját nem lehet kizárólag a holland nyelvi változat alapján vizsgálni. Az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően ugyanis egy uniós jogi aktus az egységes alkalmazása, és ennél fogva egységes értelmezése érdekében nem vizsgálható elszigetelten valamelyik nyelvi változatában, hanem azt mind alkotójának tényleges szándéka, mind pedig az általa követett cél alapján kell értelmezni, figyelembe véve többek között az összes nyelvi változatot (lásd többek között a 29/69. sz. Stauder-ügyben 1969. november 12-én hozott ítélet [EBHT 1969., 419. o.] 3. pontját, a C-280/04. sz. Jyske Finans ügyben 2005. december 8-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-10683. o.] 31. pontját, valamint a C-445/09. sz. IMC Securities ügyben 2011. július 7-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-5917. o.] 25. pontját).
- 20 Márpedig a 95/46 irányelv 12. cikke a) pontjának nem holland nyelvi változatai nem tartalmazzak olyan elemet, amely alapján úgy lehetne tekinteni, hogy a tagállamoknak az e rendelkezésben említett információkat térítésmentesen kellene közölniük. Éppen ellenkezőleg, az említett rendelkezésnek különösen a spanyol („sin retrasos ni gastos excesivos”), a dán („uden større ventetid eller større udgifter”), a német („ohne unzumutbare Verzögerung oder übermäßiger Kosten”), a francia („sans délais ou frais excessifs”), az olasz („senza ritardi o spese eccessivi”), a portugál („sem demora ou custos excessivos”) és a finn (aiheetonta viivytystä tai aiheettomia kustannuksia) nyelvi változatából tűnik ki az, hogy a tagállamoknak az említett információkat túlzott költség nélkül kell közölniük.
- 21 Kétségtelen, hogy a szóban forgó rendelkezés bizonyos nyelvi változatai – mint az angol („without excessive delay or expense”) vagy a svéd („större tidsutdräkt eller kostnader”) – a holland nyelvi változathoz hasonlóan bizonyos kétértelműséget tükröznek, amennyiben a „költség” szóra nem vonatkozik közvetlenül a „túlzott” melléknév. Mindazonáltal az említett rendelkezés egyik nyelvi változata sem írja elő egyértelműen azt, hogy az említett értesítésnek térítésmentesen kell történnie.
- 22 A 95/46 irányelv 12. cikke a) pontjának szövegéből tehát az tűnik ki, hogy e rendelkezés nem írja elő és nem tiltja meg a tagállamoknak, hogy a személyes adatokhoz való hozzáférés jogának gyakorlása tekintetében költségeket számítsanak fel, feltéve hogy e költségek összege nem túlzott.
- 23 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontját akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha a személyes adatokról hatóság által készített értesítés tekintetében költségeket számítanak fel.

A harmadik kérdéstről

- 24 A harmadik kérdésével a kérdéseket előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy mely kritériumok biztosítják, hogy a személyes adatokhoz való hozzáférés jogának gyakorlása tekintetében felszámított díjak összege a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontja értelmében nem túlzott.
- 25 E rendelkezés szerint a tagállamok mindenki számára biztosítják a rá vonatkozó személyes adatokhoz, valamint az ezen adatok címzettjeire vagy címzettjei kategóriáira és az említett adatok automatizált kezelése során alkalmazott logikára vonatkozó információkhoz való hozzáférés jogát. Tekintettel a fentebb, a második kérdés vizsgálata keretében ismertetettre, az említett rendelkezést akként kell értelmezni, hogy a tagállamoknak korlátozás, túlzott késedelem és túlzott költségek nélkül kell biztosítaniuk e hozzáféréshez való jog gyakorlását.
- 26 Ekképpen a tagállamok feladata annak meghatározása, hogy a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontjában említett információkról szóló értesítés díjfizetéssel jár-e, valamint adott esetben a díj összegének megállapítása úgy, hogy az ne legyen túlzott mértékű.
- 27 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy az említett rendelkezés nem pontosítja azokat a kritériumokat, amelyek alapján a valamely tagállam által az ugyanezen rendelkezésben előírt hozzáféréshez való jog gyakorlása tekintetében felszámított költségek túlzottnak tekinthetők. Ennek meghatározásához a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontját annak az ezen irányelv célkitűzéseinek fényében vizsgált céljára tekintettel kell értelmezni.
- 28 Ekképpen a tagállamoknak – amelyek a költségek megfizetését a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontjában említett információkhoz való hozzáférés jogának gyakorlása ellenében kérik – az említett költségek összegét olyan szinten kell meghatározniuk, amely megfelelő egyensúlyt biztosít az alábbiak között: egyfelől az érintett személy ahhoz fűződő érdeke, hogy az irányelvvel ellentétes adatkezelés esetén védeni tudja magánéletét – többek között annak révén, hogy egyrészt az adatokról érhető formában történő értesítést igényelhet annak érdekében, hogy adott esetben gyakorolhassa az adatok helyesbítéséhez, törléséhez vagy zárolásához való jogát, másrészt tiltakozhat az adatkezelés ellen, illetve bírósági jogorvoslati kérelmet terjeszthet elő –, másfelől az adatkezelő számára az ezen információk közlésének kötelezettsége által jelentett teher között (lásd analógia útján a fent hivatkozott Rijkeboer-ügyben hozott ítélet 64. pontját).
- 29 A magánélet tiszteletben tartásának fontosságára tekintettel – amelyet kiemel a 95/46 irányelv (2) és (10) preambulumbekzdése, hangsúlyoz a Bíróság ítélkezési gyakorlata (lásd a fent hivatkozott Rijkeboer-ügyben hozott ítélet 47. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot), valamint rögzít az Európai Unió Alapjogi Chartájának 8. cikke is – meg kell állapítani, hogy az ezen irányelv 12. cikkének a) pontja alapján követelhető költségek nem határozhatók meg olyan szinten, amely akadályozhatja az e rendelkezés által biztosított hozzáféréshez való jog gyakorlását.
- 30 Meg kell állapítani, hogy a 95/46 irányelv 12. cikke a) pontjának alkalmazása szempontjából amikor a nemzeti hatóság a valamely természetes személy által rá vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférés jogának gyakorlása tekintetében költségeket számít fel, e költségek összege nem haladhatja meg az ezen adatok közlésének költségét. Az ilyen felső határ azonban nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy az említett költségek összegét alacsonyabban határozzák meg valamennyi természetes személy számára annak a biztosítása érdekében, hogy az említett hozzáféréshez való jog ténylegesen gyakorolható maradjon.
- 31 Következésképpen a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontját akként kell értelmezni, hogy annak biztosításához, hogy a személyes adatokhoz való hozzáférés jogának gyakorlása tekintetében felszámított költségek ne legyenek e rendelkezés értelmében túlzottak, összegük nem haladhatja meg az említett adatok közlésének költségét. A nemzeti bíróság feladata, hogy az alapügybeli körülményekre tekintettel a szükséges vizsgálatot elvégezze.

Az első kérdéstről

- 32 Az első kérdést akként kell érteni, hogy arra csak abban az esetben kell válaszolni, ha a 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontját úgy kellene értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a személyes adatokról hatóság által készített értesítés tekintetében költségeket számítanak fel. Márpedig a második kérdésre adott válasza tekintettel az első kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

- 33 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdéseket előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikkének a) pontját akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha a személyes adatokról hatóság által készített értesítés tekintetében költségeket számítanak fel.**
- 2) **A 95/46 irányelv 12. cikkének a) pontját akként kell értelmezni, hogy annak biztosításához, hogy a személyes adatokhoz való hozzáférés jogának gyakorlása tekintetében felszámított költségek ne legyenek e rendelkezés értelmében túlzottak, összegük nem haladhatja meg az említett adatok közlésének költségét. A nemzeti bíróság feladata, hogy az alapügybeli körülményekre tekintettel a szükséges vizsgálatot elvégezze.**

Aláírások